

Максим СЛОБОДЯНЮК, студент 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 101 «Екологія»

Науковий керівник: **НЕДІЛЬСЬКА Уляна Іванівна**,

канд. с.-г. наук, завідувач кафедри

екології і загальнобіологічних дисциплін

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА СТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Продовольча безпека та забезпечення населення безпечними і якісними продуктами аграрного виробництва, а також вихід на світовий ринок може бути реалізовано лише за умови впровадження нормативів і сертифікації виробництва, застосування міжнародного досвіду та практики ведення сучасних екологічно безпечних технологій, у т.ч. органічних, екологобезпечного використання ресурсів агросфери і дотримання жорсткого контролю на всьому технологічному ланцюзі виробництва продукції [1].

В умовах ринкової економіки, визначальна роль в процесі формування та реалізації засад екологічної безпеки відводиться державним органам, оскільки суб'єкти господарювання намагаються уникати здійснення тих витрат, які не приносять їм відповідного доходу. Для ефективної реалізації засад екологічної безпеки, в суб'єктів господарювання повинне бути чітке розуміння: збільшення витрат на вирішення екологічних проблем дозволить в майбутньому підвищити ефективність виробництва та посилити конкурентні переваги. Саме такий підхід дозволить підвищити частку екологічно орієнтованих підприємств [2].

Охорона навколишнього природного середовища, екологічно збалансоване використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини - невід'ємна умова екологічно збалансованого розвитку України. Порушення екологічної безпеки регіону може бути

зумовлене не лише аварійними ситуаціями природного та техногенного характеру, але й надмірним забрудненням довкілля.

Проблема екологічної безпеки стану атмосферного повітря залишається актуальною і критично важливою в сучасному світі. На початку XXI століття людство зіткнулося зі значними викликами, пов'язаними з забрудненням повітря, які впливають на здоров'я людей, екосистеми та клімат. Головні аспекти, які відображають актуальність наведені на **забруднення повітря, оскільки великі міста та промислові регіони аналізують забруднення повітря, яке може містити шкідливі речовини, важкі метали та інші токсичні сполуки.** Таке забруднення має негативний вплив на здоров'я людей, рослин та тварин, а також на екосистеми в цілому. За рахунок **зміни клімату утворюються викиди парникових газів**, що мають наслідки для людського життя і природних екосистем, як зміни у водних режимах, виникнення екстремальних погодних явищ і підвищення рівня моря. Забруднення повітря може мати також негативний вплив на біорізноманіття, спричиняючи загибель рослин, тварин та інших організмів, що може призвести до руйнування екосистем.

Великі викиди токсичних речовин, таких як хімічні речовини з аварійних ситуацій у промисловості або природних катастроф, можуть мати серйозні наслідки для здоров'я та навколишнього середовища. Оскільки проблема забруднення повітря має різносторонній характер і стосується безпосередньо як людського здоров'я, так і екологічної стійкості природних середовищ, вона залишається однією з найважливіших екологічних проблем сучасності.

У документі «Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року» зазначено, що: «Відповідно до Індексу екологічної ефективності (Environmental Performance Index) Україна займає 60 місце. Найгірші показники в оцінці України становлять такі категорії: якість атмосферного повітря, умови для збереження біорізноманіття, стан екосистемних послуг, санітарія та управління відходами» Серед основних проблем у сфері охорони навколишнього природного середовища та природних ресурсів, які негативно впливають на здоров'я людей та сталість екосистем, є

забруднення навколишнього природного середовища викидами в атмосферне повітря.

В Україні сформовані основи державної політики в еколого-техногенній сфері, зокрема, закладені інституційні основи, створена нормативно-правова база з урахуванням міжнародних стандартів та потреб сьогодення, підписана значна кількість міжнародних угод щодо природоохоронної діяльності. Проте ситуація у цій сфері залишається досить складною, про що свідчать довгострокові тенденції до погіршення екологічних параметрів навколишнього середовища, поширення деструктивних процесів природних об'єктів. В довоєнний період основними забруднювачами атмосферного повітря залишалися підприємства чорної металургії, теплової енергетики, вугільної, нафтогазовидобувної, цементної промисловості, викиди забруднюючих речовин яких складали майже 90 відсотків від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами в Україні.

Забезпечення екологічної безпеки атмосферного повітря вимагає комплексних заходів на різних рівнях від впровадження екологічних стандартів та контролю за викидами до стимулювання використання альтернативних джерел енергії та ефективних технологій. Для розв'язання цих проблем потрібні комплексні заходи, включаючи поліпшення технологій очищення викидів, розвиток відновлюваних джерел енергії, створення більш ефективних систем транспорту та зменшення споживання шкідливих речовин.

Список використаних джерел:

1. Фурдиченко О.І., Дем'янюк О.С. Якість і безпечність Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. № 5. Серія „Економічні науки” 42 сільськогосподарської продукції в контексті продовольчої безпеки України Агроекологічний журнал. 2014. № 1. С. 7–12.

2. Обиход Г.О. Методичні підходи щодо оцінки рівня екологічної небезпеки регіонів України: Ефективна економіка. 2012. № 10. [Електронний ресурс]: <http://www.economy.nayka.com.ua>